

COLEGIU PREFECTURAL 24.05.2017

O.J.F.I.R. BIHOR

Informare cu privire la stadiul accesării fondurilor europene pentru politici agricole .

Propuneri de măsuri privind accelerarea întocmirii proiectelor în vederea absorbției fondurilor europene la nivelul județului Bihor

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale - AFIR

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) a fost **înființată** prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 41 din 18 iunie 2014, prin reorganizarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP).

AFIR a preluat patrimoniul APDRP și atribuțiile ce decurg din funcția de monitorizare a Programului SAPARD, precum și atribuțiile de implementare tehnică, plată și monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 - 2013. Mai mult decât atât, AFIR va respecta criteriile de acreditare pe toată perioada pentru care i-a fost conferit managementul asistenței prin deciziile Comisiei Europene.

Agenția a continuat efectuarea plăților pentru proiectele contractate prin SAPARD, iar până în decembrie 2013 a monitorizat toate proiectele care au fost finanțate prin acest Program pentru a se asigura că beneficiarii respectă clauzele asumate prin contractele de finanțare.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) este reprezentată la nivel regional de 8 Centre Regionale pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (CRFIR):

CRFIR2 Constanța
CRFIR3 Târgoviște
CRFIR4 Craiova
CRFIR5 Timișoara
CRFIR6 Satu Mare
CRFIR7 Alba Iulia
CRFIR8 București-Ilfov

Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale Bihor, ca subunitate fără personalitate juridică a Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, a fost înființat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.13/2006, aprobată prin Legea nr.198/2006 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, prin reorganizarea Agenției SAPARD. Are ca și atribuțiuni principale implementarea tehnică și financiară a Fondului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR) respectiv primirea și verificarea Cererilor de Finanțare și a Cererilor de Plată de la beneficiari, având o relație directă cu aceștia.

Aflat în subordinea *Centrului Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale 6 Nord Vest*, O.J.F.I.R. Bihor este condus de un Director. Acesta are în subordine *Serviciul Active Fizice și Plăți Directe*, *Seviciul Leader și Investiții Non-Agricole*, *Compartimentul Administrativ și Compartimentul IT*. Activitatea oficiului se desfășoară într-un spațiu al M.A.D.R. - respectiv al I.T.C.S.M.S. pe str. Ion Bogdan nr.42, etaj 1, format din 9 birouri, 2 arhive, cameră echipamente comunicații, birou discuții beneficiari.

Oficiul Județean are dotare tehnică corespunzătoare pentru fiecare expert constând în computere, telefon, fax, imprimante. De asemenea, este dotat cu 3 autoturisme pentru desfășurarea activității în teren. La înființarea oficiului, în anul 2006, s-a pornit cu un număr de 10 angajați, ajungându-se la momentul actual la un număr de 23 angajați, inclusiv cei 4 angajați preluați din cadrul A.M. - C.D.R.J. Bihor.

Stadiul derulării P.N.D.R. (Programul F.E.A.D.R. 2014- 2020) în județul Bihor

Submăsurile pentru care s-au depus proiecte în cadrul programului FEADR din luna Martie 2015 până în luna iunie 2016 sunt următoarele:

1. Submăsura 4.1 - Investiții în exploatații agricole
2. Submăsura 4.1a - Investiții în exploatații pomicole
3. Submăsura 4.2 - Sprijin pentru investiții în prelucrarea/ comercializarea și/ sau dezvoltarea de produse agricole
4. Submăsura 4.2a - Investiții în procesarea/ marketingul produselor din sectorul pomicol
5. Submăsura 4.3. - Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice - Infrastructura de acces agricolă
6. Submăsura 6.1 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri
7. Submăsura 6.2 - Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale
8. Submăsura 6.3 - Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici
9. Submăsura 6.4 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole
10. Submasura 6.5. – Schema pentru micii fermieri
11. Submăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
12. Submăsura 7.6 - Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural
13. Submasura 16.4 - Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectoarele agricol și pomicol

A. Situația proiectelor **depuse în PNDR 2014-2017** se prezintă astfel:

subMăsura	Nr. proiecte	Valoare eligibila Euro	Valoare eligibila Lei	Valoare ajutor public Euro	Valoare ajutor public Lei
4.1 + 4.1a	90	73.094.952 €	327.713.961 lei	59.941.551 €	268.750.345 lei
4.2 + 4.2a + 4.2GBER	23	1.099.433 €	4.915.498 lei	520.799 €	2.328.354 lei
4.3	20	19.096.089 €	85.868.881 lei	19.096.089 €	85.868.881 lei
6.1	547	22.750.000 €	101.693.162 lei	22.750.000 €	101.693.162 lei
6.2	320	18.740.000 €	83.997.503 lei	18.740.000 €	83.997.503 lei
6.3	297	4.455.000 €	19.956.897 lei	4.455.000 €	19.956.897 lei
6.4	141	28.184.692 €	125.916.503 lei	24.423.460 €	109.111.491 lei
7.2	101	97.851.204 €	438.028.917 lei	97.851.204 €	438.028.917 lei
7.6	47	15.273.819 €	68.415.357 lei	15.273.819 €	68.415.357 lei
16.4	2	255.400 €	1.145.029 lei	198.283 €	888.859 lei
TOTAL	1.588	280.800.589 €	1.257.651.708 lei	263.250.205 €	1.179.039.766 lei

B. Situația proiectelor **selectate în PNDR 2014-2017** se prezintă astfel:

subMăsura	Nr. proiecte	Valare eligibila Euro	Valoare eligibila Lei	Valoare ajutor public Euro	Valoare ajutor public Lei
4.1 + 4.1a	56	43.928.949 €	196.734.540 lei	34.744.537 €	155.583.369 lei
4.2 + 4.2a + 4.2GBER	16	1.370.497 €	6.119.692 lei	648.625 €	2.896.047 lei
4.3	1	1.000.000 €	4.487.900 lei	1.000.000 €	4.487.900 lei
6.1	338	14.150.000 €	63.264.581 lei	14.150.000 €	63.264.581 lei
6.2	55	3.330.000 €	15.000.683 lei	3.330.000 €	15.000.683 lei
6.3	243	3.645.000 €	16.332.125 lei	3.645.000 €	16.332.125 lei

6.4	68	14.244.829 €	63.661.549 lei	12.266.735 €	54.822.603 lei
7.2	38	33.510.094 €	149.342.922 lei	33.510.094 €	149.342.922 lei
7.6	22	7.270.143 €	32.431.464 lei	7.270.143 €	32.431.464 lei
TOTAL	837	122.449.512 €	547.375.456	110.565.134 €	494.161.694

Măsuri concrete de simplificare în accesarea fondurilor Europene prin PNDR 2014 – 2020

PNDR este un program mult mai flexibil în noua programare, flexibilitate care se regăsește în depunerea proiectelor online, procedura achiziției online, plata la factura direct către prestator, întocmirea unei baze de date cu prețurile de referință pentru achiziția de utilaje agricole ceea ce îi scuteste pe beneficiari de-a mai trece prin procedura de achiziție, oferirea prin intermediul site-ului nostru de proiecte model, beneficiarul trebuind doar să adapteze proiectul la cererile lui.

1. Depunerea proiectelor online

Pentru depunerea efectivă a dosarelor cererii de finanțare, în funcție de linia de finanțare accesată, **beneficiarii au la dispoziție depunerea on-line** a cererilor de finanțare.

În primul rând, sunt organizate **sesiuni anuale continue**, cu evaluare lunară. În acest sens, Autoritatea de Management pentru PNDR din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale stabilește un **prag minim aferent întregii sesiunii**, sub care niciun proiect nu se poate finanța, precum și un **prag de calitate** pentru selecția proiectelor.

Așadar, pragul minim se stabilește pentru întreaga sesiune, pe când pragul de calitate este utilizat în evaluarea proiectelor pe parcursul sesiunii.

În cadrul etapei de evaluare se verifică eligibilitatea proiectelor. AFIR va analiza cu prioritate proiectele cu punctaj mai mare sau egal cu pragul de calitate aferent lunii respective. Termenul estimat pentru evaluarea proiectelor este de 37 de zile lucrătoare de la sfârșitul lunii în care au fost depuse respectivele proiecte. Acest termen se poate majora cu 10 zile lucrătoare dacă sunt în evaluare proiecte pe două sau mai multe sub-măsuri.

Din acest an va exista și posibilitatea depunerii ON-line a tuturor modificărilor contractuale care se fac prin act adițional la contract.

2. Procedura de achiziții publice online

Solicitanții de fonduri europene care depun cereri de finanțare prin PNDR 2020 sunt obligați să utilizeze modulul de achiziții on-line al AFIR.

Solicitanții, **înaintea semnării contractului de finanțare cu AFIR, vor derula on-line procedura de achiziții aplicabilă serviciilor eligibile** (servicii de consultanță și servicii pentru întocmirea studiilor de fezabilitate, cu o valoare mai mare de 15.000 euro) în conformitate cu prevederile procedurii de achiziții pentru beneficiarii privați ai PNDR publicată pe pagina de internet a AFIR.

În vederea derulării on-line a procedurilor de achiziții, **beneficiarii privați, ofertanții și solicitanții de finanțare au obligația autentificării pe pagina oficială de internet a AFIR** (www.afir.info), în partea superioară a ecranului.

3. Baza de date cu prețurile de referință

AFIR detine **Baza de Date cu Prețuri de Referință pentru mașini, utilaje și echipamente specializate**, care pot fi achiziționate prin măsurile de investiții aferente Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014 – 2020 (PNDR 2020).

Acest demers permite AFIR să simplifice achiziția de bunuri prin faptul că beneficiarii PNDR nu vor mai aplica procedura de achiziție specifică beneficiarilor privați. Această procedură, care este în acest moment aplicabilă în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, are o durată medie de derulare de 3 luni și presupune publicarea unei invitații de participare (care conține specificații generale, astfel încât să nu fie considerată restrictivă participarea la licitație), primirea a minim 3 oferte conforme și selectarea pentru achiziție a ofertei care are prețul cel mai mic.

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) actualizează în mod constant Baza de Date cu Prețuri de Referință (BDPR) pentru mașini, utilaje și echipamente specializate și o completează cu noi elemente pentru a veni în sprijinul tuturor celor care folosesc acest instrument de lucru.

Ca un **element de noutate** privind funcționarea Bazei de date, menționăm faptul că în cadrul BDPR, **AFIR va evidenția, printr-o coloană suplimentară, prețurile promoționale ale elementelor incluse**. În acest sens, în perioada promoțiilor la rubrica „observații preț” vor fi menționate on-line în mod clar condițiile care definesc oferta. Producătorul/ importatorul/ distribuitorul va transmite către AFIR toate informațiile referitoare la promoție și textul care se va înscrie on-line (precizând elementele în dreptul cărora va apărea informația).

Un alt element de noutate îl constituie faptul că **moneda de exprimare a unui echipament poate fi și dolarul american (USD)** pe lângă EURO, în cazuri justificate, susținute de documente, dar **un element poate avea prețul exprimat doar în una din cele două monede**.

4. Plata la factura

Pentru beneficiarii privați se devansează decontarea plăților aferente cheltuielilor eligibile, dar cu respectarea intensității contribuției proprii. Astfel, AFIR va putea efectua plata sumelor reprezentând cheltuielile eligibile aferente contribuției publice a proiectelor numai în baza documentelor justificative de tip factură. Mecanismul se desfășoară printr-un cont special deschis la Trezorerie, suma eligibilă se livrează de către AFIR în acest cont, beneficiarul urmand apoi să disponibilizeze suma către furnizorul, prestatorul beneficiarului AFIR.

5. Indrumare și prevenție privind evitarea neregulilor în implementarea proiectelor finanțate prin PNDR 2020

Echipe mixte formate din Directori și experți din aparatul central al AFIR se vor deplasa în teritoriu unde, împreună cu personalul Agenției de la nivel teritorial, vor derula mai multe sesiuni de îndrumare și sprijin pentru beneficiarii implicați în implementarea unor proiecte finanțate de AFIR.

De asemenea, vor fi organizate întâlniri de lucru, iar specialiștii în prevenirea neregulilor și fraudelor din cadrul Agenției vor efectua vizite pe teren la beneficiarii PNDR, pentru a analiza și informa punctual cu privire la evitarea apariției unor nereguli de natură să afecteze atingerea obiectivelor propuse, dar și pentru a prelua problemele procedurale întâmpinate în implementarea proiectelor. Beneficiarii care vor primi vizitele pe Planului de prevenție va duce la o scădere semnificativă a neregulilor și va elimina pericolul constatării pe viitor a unor situații ce se încadrează în sfera condițiilor artificiale prevăzute în

reglementările europene, probleme care au îngreunat derularea PNDR în trecut. Aceste vizite nu au rolul de control.

Experții AFIR vor explica modalitățile de evitare a apariției neregulilor, tipurile de verificări prin care un proiect trece în perioada de implementare și monitorizare și mai ales necesitatea de a menține criteriile de eligibilitate și selecție în baza cărora proiectul a fost selectat” teren vor fi informați în cel mai scurt timp.

Propuneri de măsuri privind creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene în cadrul PNDR în județul Bihor

Pe parcursul implementării FEADR în județul Bihor au fost depistate o serie de probleme interne și externe, care au fost sau sunt în curs de soluționare.

Probleme interne

1. *Capacitatea instituțională* - resursele umane. În funcție de volumul de muncă, respectiv când numărul cererilor de finanțare depuse, acte adiționale, dosare de achiziții și dosare de plată este foarte mare, resursele umane și logistice sunt insuficiente.
2. *Schimbarea* (actualizarea) periodică a procedurilor de lucru
3. *Aplicarea unitară* la nivelul instituțiilor și a structurilor implicate în verificarea cererilor de finanțare a procedurilor de lucru (ex. Măsura 112).

Probleme externe

1. Infrastructura este slab dezvoltată și prezintă disparități foarte mari. În majoritatea spațiului rural se pot remarca următoarele: drumuri locale nemodernizate ori lipsa drumurilor locale ceea ce are un impact negativ asupra accesului direct la rețeaua rutieră, de cale ferată precum și cele care îmbunătățesc circulația în zonele rurale și/sau deservește accesul la exploatarea agricole; rețeaua de alimentare în sistem centralizat este insuficientă; rețeaua de canalizare și stațiile de tratare a apelor reziduale în majoritatea comunelor lipsește.

Toate acestea impun a veni în sprijinul dezvoltării infrastructurii rurale prin impulsivitatea beneficiarilor privați și publici pentru întocmirea de proiecte prin programul FEADR care se află în strânsă complementaritate cu alte programe.

2. *Insuficiența capacității de prelucrare a produselor agricole*, în special carne, lapte, legume, fructe și cu dotări care în majoritate nu asigură conformitatea cu standardele UE, capacități de depozitare a produselor agricole insuficiente pentru un mediu concurențial funcțional în comparație cu excesul de producție vegetală nevalorificată.
3. *Declinul accentuat a trei sectoare* importante în agricultura județului și anume: pomicultura, viticultura și legumicultura în spații protejate.
4. *Insuficiența dezvoltării sectorului zootehnic* în principal a exploatarea mediilor.
5. *Dificultăți ale gospodăriilor țărănești tradiționale* (din interiorul localităților) de a asigura conformitatea cu normele UE pentru anumite tipuri de ferme zootehnice.
6. *Existența la o scară redusă a activităților nonagricole* în spațiul rural ca o alternativă la activitatea agricolă.
7. *Dorința redusă de asociere a beneficiarilor* ce duce la un sistem neperformant/dezorganizat de aprovizionare, de valorificare a producției și la posibilitatea accesării unor măsuri din PNDR cum ar fi înființarea grupurilor de producători.
8. *Slaba implicare a sistemelor bancare* în susținerea cofinanțării beneficiarilor. Acest lucru implică sensibilizarea acestora în susținerea prin credite a spațiului rural și a agriculturii în general, în vederea accesării programelor FEADR și FEP.
9. *Lipsa posibilităților de cofinanțare și/sau de garantare a creditelor* de către beneficiarii Programului FEADR.

10. *Lipsa unor capacități de instruire performante în județ în special pentru actorii implicați în absorbția FEADR și FEP (potențiali beneficiari, primari, consilieri locali și nu numai) pe fondul unui nivel de instruire profesională/managerială redus.*
11. *Birocrație și tergiversări în demersurile de avizare de către unele instituții avizatoare abilitate.*
12. *Nerespectarea clauzelor contractuale de către beneficiari în cadrul contractelor de finanțare*
13. *Regimul proprietății - lipsa actelor de proprietate duce uneori la întârzieri în instrumentarea dosarelor, în special la beneficiarii publici*
14. *Aprecierea nerealistă a duratei de execuție a proiectelor duce la nerespectarea termenelor de finalizare a proiectelor*

Având în vedere problemele identificate, s-a impus un **plan de măsuri** care să ducă la creșterea capacității instituționale a O.J.F.I.R. Bihor și la creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene prin PNDR.

Pentru realizarea primului obiectiv se acționează în următoarele direcții :

1. Dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului
 - a) stabilirea unui *plan anual* eficient de pregătire pe baza analizei numărului de personal raportat la activitatea pe care o desfășoară și a realizărilor personalului instituției, în baza analizei raportului anual asupra procesului de evaluare a performanțelor profesionale ale angajaților;
 - b) formarea și perfecționarea continuă a personalului;
 - c) *analiza lunară* a activității muncii în scopul evaluării rezultatelor și stabilirea măsurilor care sunt necesare a fi luate;
 - d) *pregătirea, testarea personalului și efectuarea de simulări* pe cereri de finanțare respectiv, dosare cereri de plată ori de câte ori apar proceduri noi sau se produc modificări ale procedurilor;
 - e) organizarea de *pregătiri profesionale cu tematică specifică* la nivel de C.R.F.I.R. sau la nivel de Agenție;
 - f) se aplică politica Agenției privind *posturile sensibile* atât în ceea ce privește personalul care participă la luarea deciziilor finale cât și a personalului care participă la evaluarea Cererilor de finanțare și verificarea Cererilor de plată;
 - g) se creează *condiții favorabile* pentru dezvoltarea și exprimarea competențelor profesionale ale personalului la un nivel maxim posibil ;
 - h) se face o *evaluare anuală* obiectivă în conformitate cu procedurile;
 - i) folosirea de recompense care stau la îndemâna conducătorului O.J.F.I.R.;
 - j) stabilirea de responsabilități clare și cuantificabile, monitorizarea activității angajaților O.J.F.I.R. Bihor;
2. Respectarea termenelor procedurale stabilite și scurtarea la maxim posibil a duratei de verificare a conformității, eligibilității Cererilor de Finanțare și a Dosarelor Cererilor de Plată.
3. Îmbunătățirea sistemului de gestionare eficientă a resurselor umane și materiale de care dispune instituția.
4. Gestionarea eficientă, eficace și economică a mijloacelor financiare ale instituției.
5. Coordonarea și organizarea activității în concordanță cu procedura elaborată privind verificarea cererilor de finanțare, a notelor explicative privind modificarea contractelor de finanțare și a cererilor de plată pentru măsurile din cadrul programelor SAPARD și FEADR.
6. Verificarea, controlul și supervizarea activității tuturor angajaților.
7. Promovarea unui management orientat spre rezultate prin intermediul unor metode și tehnici eficiente de organizare și planificare a activității.
8. Urmărirea riguroasă a comportamentului personalului față de potențialii beneficiari și beneficiarii PNDR precum și luarea de măsuri urgente în caz de nevoie.
9. Urmărirea respectării de către personalul din subordine a prevederilor ROI, ROF, Codul de conduită ale A.F.I.R..
10. Crearea și susținerea unor valori acceptate, a corectitudinii și a unor modele etice în toate nivelurile instituției.

Pentru realizarea celui de al doilea obiectiv se acționează în următoarele direcții :

1. Creșterea gradului de absorbție a fondurilor din PNDR prin îmbunătățirea activității O.J.F.I.R. în special în domeniul promovării și informării privind PNDR la nivelul județului Bihor.
2. Îmbunătățirea colaborării instituționale la nivelul județului Bihor ca mijloc de eficientizare și îmbunătățire a serviciilor prestate.

Colaborarea internă :

- se va urmări colaborarea între serviciile Oficiului județean, între oficiile județene din cadrul Centrului regional, colaborarea cu Centrul Regional 6 NV Satu Mare dar și cu A.F.I.R.;

Colaborarea externă:

- menținerea și îmbunătățirea colaborării cu Instituția Prefectului, respectiv cu Biroul de Afaceri Europene din cadrul acestei instituții;
- îmbunătățirea relației cu *Consiliul Județean Bihor* îndeosebi pe măsurile destinate Consiliilor Locale prin implicare a acestei instituții atât în promovarea măsurilor publice din cadrul PNDR cât mai ales în sprijinirea Consiliilor Locale în realizarea aplicațiilor pe aceste măsuri;
- îmbunătățirea relațiilor cu *instituțiile care emit avize/autorizații (DSVSA, DSP, APM, etc.)* prin respectarea protocoalelor încheiate de A.F.I.R. cu aceste instituții. În ceea ce privește emiterea autorizațiilor de mediu există loc pentru reducerea termenelor la limita minimă prevăzută de normele acestor instituții;
- menținerea în continuare a relației foarte bună cu *D.A.D.R. Bihor* atât în ceea ce privește logistica cât și implicarea comună în promovarea și implementarea cât mai eficientă a PNDR-ului;
- îmbunătățirea relației cu *firmele de consultanță* în special pe latura informativă în vederea întocmirii de proiecte conforme și viabile;
- încheierea de *protocoale de colaborare* între O.J.F.I.R. și instituțiile care pot contribui la o mai bună implementare a PNDR-ului în județul Bihor (Consilii Locale , universități, alte instituții școlare din spațiul rural, instituții de cult, ANTREC, etc);
- îmbunătățirea colaborării cu *Consiliile Locale* în special pe latura informativă prin folosirea mijloacelor de comunicare moderne (e-mail);
- îmbunătățirea colaborării cu băncile finanțatoare respectiv instituțiile de garantare din județ în sensul unei mai bune informări reciproce;
- realizarea unei colaborări mai strânse cu *Registrul Comerțului Bihor*;
- se acționează pentru creșterea capacității instituționale și operaționale a O.J.F.I.R. Bihor prin crearea unui *sistem de bază de date* cu evidența beneficiarilor programelor SAPARD și FEADR, evidențierea pe zone a proiectelor realizate și a unei baze de date cu site-urile celor 101 primării ale județului, etc.;
- Instituirea la nivelul Prefecturii a unui birou unic pentru obținerea avizelor, autorizațiilor de la instituțiile angrenate în autorizări (DSV, DSP, APM etc.)

3. Conducerea instituției acționează pentru *creșterea vizibilității O.J.F.I.R. Bihor* în rândul opiniei publice și a beneficiarilor prin distribuirea de materiale informative, participarea la evenimente organizate în mediul rural (expoziții, târguri), realizarea unei informări periodice a presei cu avizul conducerii A.F.I.R., informarea partenerilor instituționali privind programele de finanțare.

Director O.J.F.I.R. Bihor
Cristian Marin BUZLEA